

Den nye sø

I efteråret 1996 begyndte Landskabsafdelingen arbejdet med at genskabe den afvandede del af Selsø Sø.

Dræn- og pumpesystem i området er blevet afbrudt, og vandløbet Selsø Kanal er blevet forlagt med tilløb til den nye sø fra nord. Dæmningen er blevet gennemgravet to steder, og den afskårne del af dæmningen er omdannet til en rævesikker yngleplads for fugle.

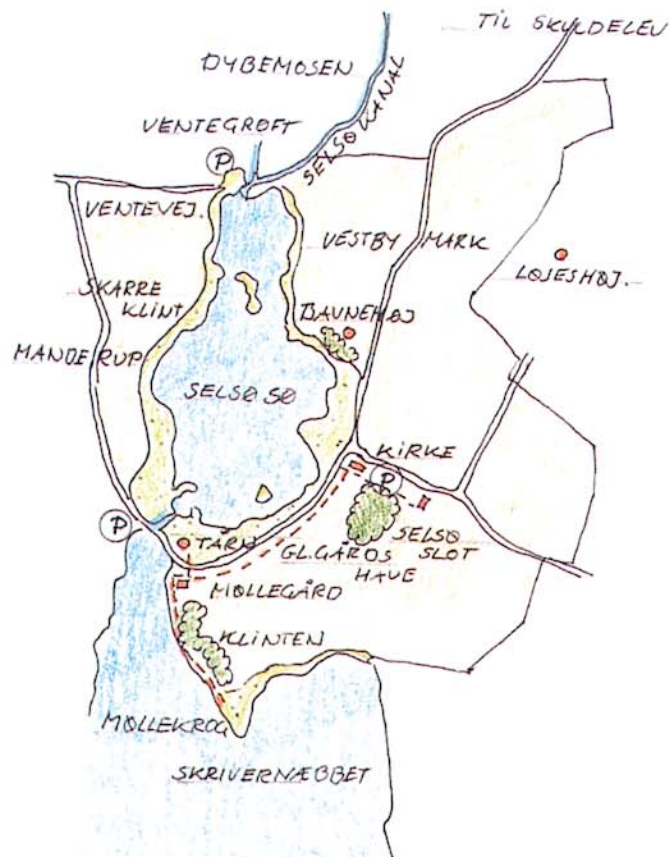
Størrelsen af søens vandflade vil kunne variere fra cirka 9 ha til 17 ha. Vanddybden i den nye sø vil mange steder være lav, hvilket er til gavn for mange vandfugle.

Engene rundt om den nye sø er indhegnet og afgræsses med kreaturer. På den måde vil der med tiden kunne indfinde sig en naturlig engvegetation, som afløser for agerkrudtet.

Der er ingen adgang i selve området, men fuglelivet i den nye del af Selsø Sø kan iagttages fra den nye P-plads på Ventevej. Fra Selsøvej lige syd for Manderup er der overblik over hele søområdet.

Selsø Sø er blevet fersk

Udløbet fra Selsø Sø reguleres med en sluse, som tidligere ikke lukkede helt tæt ved højvande i Roskilde Fjord. Det bevirkede at der strømmede næringsrigt, saltvand ind i søen. Slusen blev i 1997 renoveret, og Selsø Sø er nu omdannet til en permanent ferskvandssø, som giver mulighed for et mere artsrigt og varieret plante- og dyreliv.

Adgangsforhold

Inden for det fredede område, må man færdes til fods til Skrivernæbbet, og ad afmærket trampesti fra kirken til fugletårnet ved Møllebakken. På Selsø Sø og engene ved søen er der vildtreservat, og her er der ingen adgang af hensyn til fuglelivet. Det bedste indtryk af fuglene på søens østside fås fra kirken, og fra fugletårnet ved Møllebakken. Den nordlige del af søen kan iagttages fra p-pladsen på Ventevej.

Selsø Sø

Selsø Sø og omgivelserne er fredet i 1994 efter forslag fra Frederiksborg Amt. Det er sket for at bevare landskabet og de store naturværdier, men det er også sket for at genskabe et søområde lige nord for Selsø Sø, et område, som har været afvandet og dyrket i snart 30 år. Det fredede område er 500 ha.

Herregårdslandskab

Selsø Sø og omgivelser er det, nogle kalder et herregårdslandskab. Men den menneskelige aktivitet rækker længere bagud. I 1994 er på Vestby Mark foretaget udgravninger, som blandt andet har afdækket spor af en handelsplads med 2 langhuse og 36 små værkstedshuse - såkaldte grubehuse - fra vikingetid. Der er også fundet spor af 11 stolpehuse, som dateres til 1100-årene. De tidligste spor er fra omkring år 700.

På den tid var vandstanden højere end nu, og Selsø Sø var en lavvandet del af Roskilde Fjord.

Kirkeengen, Sten Moeslund

Selsø Slot

Den oprindelige Selsøgård nævnes første gang i 1288 og tilhørte da Roskilde bispesæde. Gården menes at have ligget tæt på kirken. Det nuværende Selsø Slot er opført i årene fra 1571 - 1576 af Jacob Ulfeldt. Først i renæssancestil, men siden ændret kraftigt til barok stil af Chr. L. von Plessen i årene 1728 - 1734. I perioden fra 1829 til 1973 stod slottet tomt og forfaldt. Siden 1973 er slottet blevet sat i stand på privat initiativ og det fungerer nu som interiørmuseum.

Selsø Sø

Søen er lavvandet med en gennemsnitsdybde på cirka 1 meter. Vandkvaliteten er dårlig med høj næringsstofkoncentration. Selsø Sø modtager via Selsø Kanal vand fra vandløbene Dybemosen og Ventegrøften, som kommer fra nord. Udløbet fra Selsø Sø til Roskilde Fjord er reguleret med højvandssluse, som lukker, når vandet stiger i fjorden.

Sump-Hullæbe, Sten Moeslund

Floraen

På skrænterne ned mod Skrivernæbbet er en artsrig tørbundsflora med en del spændende plantearter som Soløje og Knopnellike. Engene og rørsumpene rundt om Selsø Sø rummer værdifulde plantesamfund, som er tilpasset et højt kalkindhold i grundvandet. Kalken stammer fra muslingeskaller. Her vokser blandt andet sjældnere arter som Kødfarvet Gøgeurt, Vibefedt, Leverurt, Eng-Troldurt, Engblomme og Sump-Hullæbe.

Fuglelivet

Selsø Sø og engene omkring søen er en af Sjællands bedste lokaliteter for vandfugle. Her yngler flere arter af Lappedykker, Knopsvane, Grågås, flere arter af ænder, Blishøns, Vibe, Rødben og Dobbeltbekkasin samt en række spurvefugle. Gennem de sidste 10 år er søen blevet tilholdssted for Skarv, som har sin nærmeste koloni på Bognæs. Om vinteren kan søen være tilholdssted for meget store flokke af Troldænder og Blishøns.

Grågås, Sten Moeslund